MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA
(KOMPETENZA KOSTITUZZJONALI)

ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO

Seduta tal-21 ta' Ottubru, 2003

Rikors Numru. 15/2003/1

Europreneur Services Ltd
versus
L-Avukat {enerali u g]al kull interess li jista' jkollhom id-Direttur {enerali u r-Re[istratur tal-Qorti, id-Direttur u r-Re[istratur tal-Qorti G]awdex, l-Avukat Dottor Carmelo Galea b]ala mandatarju spe`ifiku ta' Roderick James u Michael Sanders b]ala *joint administrators* tas-so`jetà fi stat ta' likwidazzjoni *Bulgarian Vintners Co. Ltd*

Dan ir-rikors kostituzzjonali sar wara episodju li nqala' waqt kaw\a li kienet miexja bil-pro`edura sommarja spe`jali fil-Qorti ta' G]awdex.
Ir-rikors, ippre\entat fit-23 ta' Mejju 2003, ig]id illi s-so`jetà rikorrenti *Europreneur Services Ltd* kienet fet]et kaw\a b'`itazzjoni bil-pro`edura sommarja spe`jali "tal-giljottina" fil-Qorti ta' G]awdex kontra l-Avukat Carmelo Galea b]ala mandatarju ta' Roderick James u Michael Sanders b]ala

joint administrators tas-so`jetà *Bulgarian Vintners Co. Ltd*, li hija fi stral`. Il-kaw\a tqieg]det g]as-smig] quddiem il-Qorti ta' G]awdex fis-seduta tad-29 ta' Novembru 2002. Il-konvenut kien notifikat bi`-`itazzjoni u bl-avvi\ tas-smig] tal-kaw\a kif trid il-li[i.

Ir-rappre\entant tas-so`jetà rikorrenti u l-avukat tag]ha kienu t-tnejn il-qorti qabel id-9.00 *a.m.* i\da l-konvenut *nomine* ma deherx g]alkemm il-kaw\a ssej]et tliet darbiet fil-jum tas-smig]. Ir-rappre\entant tas-so`jetà rikorrenti, fuq talba tal-qorti, wettaq bil-[urament tieg]u dak li kienet tg]id i`-`itazzjoni u, wara, il-ma[istrat li kien qieg]ed jippresjedi l-qorti iddetta verbal li jg]id illi "meta ssej]et il-kaw\a deher Joseph Saliba g]as-so`jetà attri`i assistit minn Dr Michael Tanti Dougall" u illi "l-kaw\a [iet postposta g]as-sentenza".

Wara li tni\\el dan il-verbal, ir-rappre\entant tar-rikorrenti flimkien ma' l-avukat]are[mill-bini tal-qorti sabiex ji[i lura Malta. Waqt li kienu mexjin lejn il-vettura tag]hom sabiex jin\lu lejn il-port ta'l-Im[arr, u kienu [à]ar[u 'l barra mis-swar ta`-`ittadella, huma raw lill-Avukat Carmelo Galea isuq fit-telg]a ta`-`ittadella sejjer lejn il-qorti.

Ir-rikors ikompli jg]id illi [img]a wara l-avukat tar-rikorrenti "b'sorpri\a kbira", sar jaf illi "kontra kull prattika legali u kontra kull konswetudni tal-qrati tag]na"l-qorti kienet bidlet il-verbal tad-29 ta' Novembru, fl-assenza ta' l-attur *nomine* u ta' l-avukat tieg]u, billi \iedet illi: "aktar tard deher Dr Carmelo Galea u attira l-attenzjoni tal-qorti li hu kien preklu\ milli jintavola nota ta' l-e``ezzjonijiet g]ax, billi l-kaw\a saret bil-pro`edura tal-giljottina, kellu ji[[ustifika ru]u fl-udjenza tallum." Il-verbal ikompli jg]id illi "min]abba f'hekk il-qorti tiddifferixxi l-kaw\a g]as-16 ta' Di`embru 2002". Ming]ajr ma ordnat in-notifika ta' dawn l-*addenda* fil-verbal, il-qorti kompliet tivverbalizza illi kienet qieg]da "tirrevoka *contrario imperio* d-dikriet tag]ha fejn]alliet il-kaw\a g]as-sentenza u f'dik il-[urnata tammetti lil Dr Carmelo Galea biex jippre\enta n-nota ta' l-e``ezzjonijiet tieg]u".

Wara, is-so`jetà rikorrenti ippre\entat rikors quddiem l-istess qorti dwar dan it-tibdil fil-verbal tad-29 ta' Novembru 2002, i\da dak ir-rikors ma kienx intlaqa' g]ax, fost ]wejje[ o]ra, "huwa `ar illi fl-udjenza ta' qabel il-qorti ma kinitx indunat illi l-kaw\a kienet [iet proposta bil-giljottina"; il-qorti

qalet ukoll illi “la kellha dubju dakinhar u wisq anqas g]andha dubju llum”.

Il-qorti kienet mg]arrfa, u sar ukoll verbal, illi d-de`i\joni tag]ha li jinbidel il-verbal fl-assenza ta’ l-attur *nomine* u ta’ l-avukat tieg]u kienet sejra ti[i kontestata quddiem qorti ta’ [urisdizzjoni kostituzzjonali.

Dak li [ara, ikompli jg]id ir-rikors, huwa bi ksur ta’ l-art. 39 tal-Kostituzzjoni ta’ Malta u ta’ l-art. 6 tal-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem u l-Libertajiet Fondamentali g]ax sar b’nuqqas ta’ smig] xieraq minn tribunal imparzjali u indipendenti.

Ir-rikorrenti g]alhekk qieg]da titlob illi din il-qorti:

1. tg]id illi s-smig] tal-kaw\a fuq imsemmija, fl-ismijiet ***Europreneur Services Ltd versus*** **Avukat Dr Carmelo Galea** ***nomine*** (`itaz. nru 113/2002), quddiem il-Qorti tal-Ma[istrati (G]awdex) Superjuri, jikser l-art. 39 tal-Kostituzzjoni ta’ Malta u l-art. 6 tal-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem u l-Libertajiet Fondamentali; u

2. tag]ti l-ordnijiet u r-rimedji li jidhrulha xierqa biex jit]arsu l-jeddijiet tar-rikorenti ta]t dawk l-artikoli tal-li[i.

Qieg]da titlob ukoll l-ispejje\.

L-intimat Avukat Carmelo Galea *nomine* wie[eb fit-3 ta’ {unju 2003[1]. Wara li ikkontesta l-ver\joni tal-fatti mog]tija mir-rikorrenti, qal illi ma kien hemm ebda ksur tal-jedd tar-rikorrenti g]al smig] xieraq g]ax, fost]wejje[o]ra, din “g]ad fadlilha kull opportunità illi tressaq il-ka\ tag]ha, tressaq il-provi kollha, u tag]mel dawk is-sottomissjonijiet kollha illi jidhrulha xierqa g]al dan l-iskop”.

L-Avukat {enerali u r-re[istraturi tal-qrati wie[bu wkoll fit-3 ta’ {unju 2003[2]. Qalu illi:

1. id-dikriet tad-29 ta’ Novembru 2002 kien wie]ed interlokutorju li jista’ jsir appell minnu kemm flimkien mas-sentenza finali kif ukoll qabel, jekk jing]ata l-permess tal-qorti ta]t l-art. 229(3) tal-Kodi`i ta’ Organizzazzjoni u Pro`edura ~ivili. G]alhekk hemm mezzi xierqa ta’ rimedju g]all-ilment tar-rikorrenti u din il-qorti g]andha tag]\el illi ma tinqediex bis-setg]at kostituzzjonali tag]ha, kif ig]idu l-art.

[1] *Foll*. 9 *et seqq.*

[2] *Foll*. 12 *et seq.*

46(2) tal-Kostituzzjoni ta’ Malta u l-art. 4(2) ta’ l-Att dwar il-Konvenzjoni Ewropea [Kap. 319];

2. fid-dikriet ma hemmx de`i\joni dwar id-drittijiet jew l-obbligi `ivili tas-so`jetà rikorrenti i\da kien biss dikriet li jirregola l-andament tal-kaw\a; g]alhekk id-dikriet ma jistax jitqies wa]du biex fuqu tinbena kaw\a dwar l-art. 39 tal-Kostituzzjoni u l-art. 6 tal-Konvenzjoni;

3. id-dikriet ing]ata wara li l-qorti kienet semg]et li\-\ew[partijiet, li dehru quddiemha g]alkemm f’]inijiet differenti, dwar jekk kellhomx jit]allew isiru e``ezzjonijiet. Id-dikriet ing]ata proprju biex jit]ares il-jedd ta\-\ew[partijiet g]al smig] xieraq; u

4. it-talbiet tas-so`jetà rikorrenti huma ma]suba biex i`a]]du lil]addie]or mill-jedd g]al smig] xieraq, u mhux biex jit]ares dan il-jedd tar-rikorrenti; dan huwa bi\\ejjed biex it-talbiet tar-rikorrenti jkunu mi`]uda b]ala abu\ivi.

Il-fatti li wasslu g]al din il-kaw\a [raw hekk:

Is-so`jetà rikorrenti *Europreneur Services Limited* fet]et kaw\a kontra l-intimat Avukat Carmelo Galea *nomine* bil-pro`edura sommarja spe`jali, mag]rufa “tal-giljottina”. Meta kaw\a tinbeda ta]t din il-pro`edura, l-art. 170(1) tal-Kodi`i ta’ Organizzazzjoni u Pro`edura ~ivili jrid illi l-qorti tg]addi g]as-sentenza bid-dispensa tas-smig] jekk il-konvenut jibqa’ kontuma`i. Billi l-konvenut *nomine* ma deherx il-qorti]alliet il-kaw\a biex ting]ata s-sentenza dak in-nhar stess.

Wara li l-kaw\a t]alliet g]as-sentenza r-rappre\entant tas-so`jetà rikorrenti — attri`i fil-kaw\a —]are[mill-awla flimkien ma’ l-avukat tieg]u. Aktar tard, i\da qabel ma l-qorti la]qet tat is-sentenza, deher il-konvenut *nomine* u, billi dan wera lill-qorti li kellu ra[unijiet *prima facie* biex jikkontesta l-kaw\a, il-qorti]assret *contrario imperio* d-dikriet li bih kienet]alliet il-kaw\a g]as-sentenza u, minflok, tat lill-konvenut *nomine* fakoltà li jressaq l-e``ezzjonijiet. Din id-de`i\joni ng]atat fl-assenza ta’ rappre\entant tas-so`jetà rikorrenti.

Lil din il-qorti jidhrilha illi l-qorti ta’ G]awdex imxiet sew meta, ladarba s-sentenza kienet g]adha ma ng]atatx, ma g]addietx biex tag]ti s-sentenza bla ma tkun semg]et lill-konvenut jekk dehrilha illi l-konvenut kellu ra[unijiet tajba biex jikkontesta. Fejn forsi naqset kien illi, flok]assret biss id-dikriet li bih kienet]alliet il-kaw\a g]as-sentenza u

re[g]et sej]et lir-rikorrenti biex id-de`i\joni dwar jekk il-konvenut jit]alliex jikkontesta l-kaw\a ting]ata wara li tkun instemg]et ir-rikorrenti dwar hekk wkoll, g]addiet biex, bla ma tisma' lir-rikorrenti, tidde`iedi li tag]ti lill-konvenut il-fakoltà li jippre\enta l-e``ezzjonijiet.

Madankollu, f'dawn il-pro`eduri kostituzzjonali, dak li g]andha tag]mel din il-qorti ma hux li tara jekk kienx hemm xi irregolarità pro`edurali fil-mod kif imxiet il-qorti ta' G]awdex, i\da li tara jekk kienx hemm ksur tal-jedd tas-so`jetà rikorrenti g]al smig] xieraq.

L-art. 39(2) tal-Kostituzzjoni ig]id hekk dwar dan il-jedd:

39. (2) Kull qorti jew awtorità o]ra [udikanti mwaqqfa b'li[i g]ad-de`i\joni dwar l-e\istenza jew l-estensjoni ta' drittijiet jew obbligi `ivili g]andha tkun indipendenti u imparzjali; u meta l-pro`eduri g]al de`i\joni b]al dik huma mibdija minn xi persuna quddiem qorti jew awtorità o]ra [udikanti b]al dik, il-ka\ g]andu ji[i mog]ti smig] xieraq g]eluq \mien ra[onevoli.

Il-parti relevanti ta' l-art. 6(1) tal-Konvenzjoni Ewropea, kif mi[jub fl-Att dwar il-Konvenzjoni Ewropea, tg]id hekk:

(1) Fid-de`i\joni tad-drittijiet `ivili u ta' l-obbligi tieg]u … … … , kul]add huwa intitolat g]al smig] imparzjali u pubbliku fi \mien ra[onevoli minn tribunal indipendenti u imparzjali mwaqqaf b'li[i. … … …

F'kull ka\, id-de`i\joni trid tkun dwar id-drittijiet u l-obbligi `ivili; *i.e.* is-sentenza trid tg]id jekk il-parti g]andhiex il-jedd jew hijiex marbuta bl-obbligu li jifformaw il-meritu tal-pro`eduri.

Fil-ka\ tallum, fid-dikriet tad-29 ta' Novembru 2002 ma ng]atat ebda de`i\joni dwar il-meritu tal-ka\ li l-qorti kellha quddiemha, u g]alhekk ma ng]atat ebda de`i\joni dwar jekk parti jew o]ra g]andhiex dritt jew obbligu. Dik id-de`i\joni ting]ata fis-sentenza finali u, qabel ma ting]ata, billi l-kaw\a g]ad trid tinstema', is-so`jetà rikorrenti sejra jkollha l-okka\joni li tinstema'.

Fil-fehma tal-qorti, g]alhekk, ladarba g]adha ma ng]atat ebda de`i\joni dwar id-drittijiet u l-obbligi tal-partijiet, ma qamet ebda kwistjoni ta]t l-art. 39 tal-Kostituzzjoni ta' Malta jew ta]t l-art. 6 tal-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem u l-Libertajiet Fondamentali.

G]al dawn ir-ra[unijiet il-qorti ti`]ad it-talbiet mag]mula fir-rikors tat-23 ta’ Mejju 2003. L-ispejje\ g]andha t]allashom is-so`jetà rikorrenti.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------